

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра політичних інститутів та процесів

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
Освітньо-професійна програма «Політологія»
Спеціальність 052 Політологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
політичних інститутів та процесів
Протокол № 5 від 1 грудня 2023 року

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Формування та реалізація публічної політики
Викладач (-і)	Дерев'янка Сергій Миронович
Контактний телефон викладача	+380960174820
Е-mail викладача	serhii.derevianko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/list
Консультації	Середа, 15.00-16.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна “Формування та реалізація публічної політики” є складовою освітньо-професійної програми “Політологія” підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти за спеціальністю 052 “Політологія” галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Згідно з навчальним планом відноситься до вибіркових навчальних дисциплін. Вивчається у першому семестрі другого року навчання в обсязі 3 кредити за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS). Предметом навчальної дисципліни є сучасна публічна політика, її практичні прояви та особливості формування та реалізації на сучасному етапі розвитку політичної системи в Україні.. Вивчення дисципліни передбачає вивчення ключових категорій, що використовуються в дослідженнях у сфері публічної політики, покликане сприяти професійній підготовці фахівців, як дослідників та практиків. Форми освітнього процесу : лекції, семінарські заняття, самостійна робота, підготовка індивідуального науково-дослідного завдання та ін. Підсумковий контроль – залік.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою вивчення навчальної дисципліни «Формування та реалізація публічної політики» є формування у здобувачів цілісного наукового уявлення, системи знань, розвиток умінь і навичок щодо теоретичних і практичних засад формування та реалізації публічної політики як суспільного явища, сприяння становленню їх громадянської свідомості, набуття навичок розв'язувати практичні проблеми політичного характеру у сфері публічної політики, а також вироблення відповідних компетенцій по їх реалізації у науковій та практичній професійній діяльності. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є: – сформувати у здобувачів цілісне розуміння сутності публічної політики як соціального явища; – вивчити структуру та функції публічної політики, механізм її функціонування в сучасній Україні; – характеризувати акторів публічної політики; – знати ознаки та чинники становлення громадянського суспільства; – розуміти роль інститутів громадянського суспільства у формуванні публічної політики; – засвоїти моделі та технології циклу прийняття політичних рішень; – сформувати вміння застосовувати інтерактивні практики публічної політики; – розуміти механізм упровадження публічно-політичних рішень; – сформувати у здобувачів вміння оцінювати ефективність здійснення публічної політики; – визначити специфіку та перспективи удосконалення національної моделі публічної політики; – знати основні категорії та поняття у сфері публічної політики; – грамотно використовувати професійну лексику;	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни “Формування та реалізація публічної політики” спрямоване на набуття **компетентностей**, визначених «Стандартом вищої освіти України із галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 052 «Політологія» для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (затверджений та введений в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.07.2023 р. № 903. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2023/26.07.2023/052-Politolohiya-dok.filosofiyi-903-25.07.2023.pdf>), а саме :

Інтегральна компетентність	ІК01 Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення..
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетенції	СК02. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей. СК03. Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти емпіричних і теоретичних досліджень у сфері політичних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та освітній діяльності.
Результати навчання	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
лекції		12 год / 4 год	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18 год / 6 год	
самостійна робота		60 год / 80 год	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	052 Політологія	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	семін. заняття	сам. роб.
Тема 1. Публічна політика : поняття, зміст та функції. Публічна політика як сфера практичної діяльності.	2		3
Тема 2. Основні категорії та поняття у сфері публічної політики		2	5
Тема 3. Теоретичний вимір публічної політики.	2		4
Тема 4. Механізм формування публічної політики в Україні	2		4
Тема 5. Інституціоналізація акторів публічної політики	2	2	5
Тема 6. Роль інститутів громадянського суспільства у формуванні публічної політики		2	5
Тема 7. Політичні рішення як первинний елемент публічної політики		2	5
Тема 8. Моделі та технології циклу прийняття політичних рішень	2		4
Тема 8. Інтерактивні практики публічної політики		2	5
Тема 9. Ідентифікація проблеми та формулювання альтернатив у формуванні публічної політики		2	5
Тема 9. Упровадження публічно-політичних рішень	2	2	5
Тема 10. Ефективність та оцінювання публічної політики		2	5
Тема 11. Бюрократія та публічна політика		2	5
ЗАГ:	12	18	60

Перелік питань для обговорення на лекціях та семінарських заняттях, список літератури для підготовки до кожного заняття та завдання для самостійної роботи й самоконтролю, перелік індивідуальних науково-дослідних завдань та вимоги до їх виконання розміщені на сторінці навчальної дисципліни в системі дистанційного навчання Університету.

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Структура розподілу балів передбачає:			
	1) відповіді на семінарських заняттях – 50 балів;			
	2) написання контрольної письмової роботи – 20 балів;			
	3) виконання індивідуального науково-дослідного завдання – створення та представлення графічної презентації з визначеної проблеми навчальної дисципліни – 20 балів (з них 15 балів – за проєкт, 5 балів – за представлення).			
	4) написання тематичних тестів – 10 балів.			
	Загальна кількість – 100 балів.			
	Оцінка в балах	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
	90-100	добре	A	зараховано
	80-89		B	
	70-79		C	
	60-69	задовільно	D	
	50-59		E	
	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	незараховано
	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	F	

Вимоги до письмових робіт	Виконання контрольної письмової роботи передбачає: 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу і отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання контрольної письмової роботи передбачає виконання здобувачами в аудиторії індивідуального завдання, що вимагає: виявлення розуміння сутності понять і термінів; вміння структурувати основні елементи політик і практик; знання теоретичних засад, завдань, методів; знання конкретних джерел та практичної діяльності акторів публічної політики. 3) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для отримання підсумкової оцінки. Здобувач, який не написав контрольну роботу, вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачені з даної навчальної дисципліни. Загальна кількість – 20 балів. Контрольна робота включає: • 2 теоретичні завдання (оцінюються по 5 балів кожне); • 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). Структура оцінювання відповідей на розгорнуті запитання: 1-4 б. – відповідь складається із 1–2 речень, містить узагальнюючу інформацію про політичні й правові явища і процеси або одиничні конкретні факти. 5-7 б. – відповідь не структурована, вступ і висновок відсутні; здобувач демонструє знання окремих фактів, явищ, процесів, акторів публічної політики або допускає значні помилки; не володіє термінами і поняттями; узагальнення відсутні. 8-12 б. – відповідь структурована в рамках основної частини, не містить яскраво вираженого вступу чи висновку; здобувач розкриває процес формування та реалізації публічної політики в рамках питання із значними прогалинами та розривами; демонструє знання найбільш важливих фактів, подій, явищ, процесів, акторів політики, допускає значні помилки; на задовільному рівні володіє термінами і поняттями; у відповіді практично відсутні узагальнення або вони дуже фрагментарні. 13-16 б. – відповідь структурована, містить або вступ або висновок; здобувач розкриває процес формування та реалізації публічної політики в рамках конкретного питання із певними пробілами та розривами; демонструє знання значної кількості фактів, діяльності акторів публічної політики, проте допускає окремі помилки; володіє термінами і поняттями; робить фрагментарні узагальнення, усвідомлює роль і значення конкретних подій. 18-20 б. – відповідь детально структурована, містить вступ, основну частину та висновок; здобувач повноцінно розкриває процес формування та реалізації публічної політики в рамках конкретного питання; демонструє знання значної кількості конкретних фактів, діяльності акторів публічної політики; на високому рівні володіє термінами і поняттями; водночас робить узагальнення та висновки з питання, розуміє ширший контекст конкретних подій, усвідомлює їх роль і значення, демонструє володіння науковою літературою з теми. Контрольна робота здобувачами денної форми навчання виконується на
----------------------------------	---

	семінарському занятті. Здобувачі заочної форми навчання повинні здати її в електронному вигляді у термін до 1 грудня.
Семінарські заняття	Відвідування та активна участь здобувачів у семінарських заняттях також є обов'язковою умовою успішного оволодіння курсу. Пропонуються наступні форми роботи : виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. Оцінці підлягають : рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки усних відповідей можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, наукових статей тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, узагальнення та висновки. Робота на семінарських заняттях оцінюється в діапазоні від 2 до 5 балів. При переведенні в бали в сумі можна набрати 50 балів. Виступи на семінарських заняттях оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали (5 балів) за такими критеріями: – «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані. Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 10-15 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації : візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту, наявність самостійно підготовлених схем і таблиць; усі елементи презентації мають бути підготовлені здобувачем самостійно з дотриманням вимог академічної доброчесності
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Здобувач(-ка) допускається до підсумкового контролю в

	грудні за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 26 і більше балів.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль рівня знань і успішності здобувачів передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки на підставі даних поточного контролю, яким оцінюються: систематичність роботи на семінарських заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. Підсумкова оцінка виставляється здобувачу (-ці) в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях, обговорення дискусійних питань, виконаних індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.

7. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу полягає у послідовності набуття знань, умінь і навичок у ході лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. Курс передбачає роботу в колективі. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними.

Академічна доброчесність: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету й визначені локальними нормативними актами, з якими можна ознайомитися за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Відвідування лекцій та семінарських занять для здобувачів є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності здобувача (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – середа, 15.00 год. – 16.00 год.

Неформальна освіта: Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

8. Рекомендована література

Вайс, Керол Г. Оцінювання : Методи дослідження програм та політики / Пер з англ. Р. Ткачука та М. Корчинської. Наук. ред. пер. О. Кілієвич. Київ : Основи, 2000. 671 с.

Валевський О. Л. Державна політика в Україні : методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження : монографія. Київ : НІСД, 2001. 242 с.

Ведунг, Еверт. Оцінювання державної політики і програм / Пер. з англ. В. Шульга. Київ : Всеуито, 2003. 350 с.

Веймер Д., Вайнінг Е. Аналіз політики: Концепції і практика. Київ : Основи, 1998. 654 с.

Дерев'янка С. М. Безпековий вимір народовладдя в умовах гібридної війни. *Держава і право: зб. наук. пр. Серія. Політичні науки*. Вип. 87 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2020. С. 308–318.

Дерев'янка С. М. Доцільність модернізації Конституції України у новітньому політико-комунікативному дискурсі. *Основні напрями модернізації Конституції України в умовах вступу України до Європейського Союзу* : монографія / за заг. ред. В. І. Розвадовського. Івано-Франківськ, 2023. С. 13–19.

Дерев'янка С. Зміни до Конституції України як питання політичної доцільності. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія* Вип. 14 / Прикарпатський нац. університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ : Плай, 2020. С. 37–45.

Дерев'янка С. М. Спроби легітимації рашистського окупаційного режиму через референдум та їх нікчемність. *Держава і право: зб. наук. пр.* Вип. 91 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2022. С. 249–261.

Держава і громадянське суспільство в Україні : проблеми взаємодії / Кресіна І. О., Скрипнюк О. В., Коваленко А. А., Перегуда Є. В., Стойко О. М., Балан С. В., Полішкарів О. О., Явір В. А. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2007. 313 с.

Державна політика: аналіз та механізми впровадження / О. І. Кілієвич, В. В. Тертичка. Київ : НАДУ, 2009. 88 с.

Енциклопедія державного управління : у 8 т. Т. 8 : Публічне врядування / наук. ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.] ; Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. академії держ. упр. при Президенті України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.

Кньофель П., Ларю К., Варон Ф., Малишева Н. Аналіз та пілотаж публічної політики. Київ : Алерта, 2010. 420 с.

Липовська Н. А., Письменний І. В. Публічна політика : навч. посіб. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 104 с. Неділько А. І., Задорожний В. П., Бойко В. В. Публічна політика: навч. посіб. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 225 с. URL: <https://cutt.ly/tM1KsWJ>

Мельник Л. А. Взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства: основні поняття, проблеми та стратегічні напрями. *Державне управління : удосконалення та розвиток : Електронне фахове вид.* 2019. Вип. 2. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/30.pdf

Монолатій І. С., Дерев'янка С. М. Модель місцевого самоврядування Республіки Польща : досвід для України. *Держава і право : зб. наук. пр.* Вип. 92 / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2022. С. 194–214.

Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. Пер. з англ. *Public Policy. An introduction to the theory and practice of policy analysis* / Parsons W. : наук. вид. Київ : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. 550 с.

Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми : монографія. Вид. 2-ге, доп. Київ : Ін-т політ. і етнонац. досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 704 с.

Політична система України : конституційна модель та політичні практики : монографія / кол. авт. : Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с.

Публічна політика : навч. посіб. / авт. кол. : С. О. Телешун, С. В. Ситник, І. В. Рейтерович та ін. ; за заг. ред. С. О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. Київ : НАДУ, 2016. 340 с.

Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. Київ : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002. 750 с.

Участь громадськості у процесі прийняття рішень на місцевому рівні : навч.-метод. посіб. ДП “Укртехінформ”. Київ, 2013. 250 с.

Чальцева, О. М. Публічна політика: теоретичний вимір і сучасна практика : монографія. Вінниця : ФОП Барановська Т. П., 2017. 336 с.

Сергій Дерев'янка,
доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політичних
інститутів та процесів